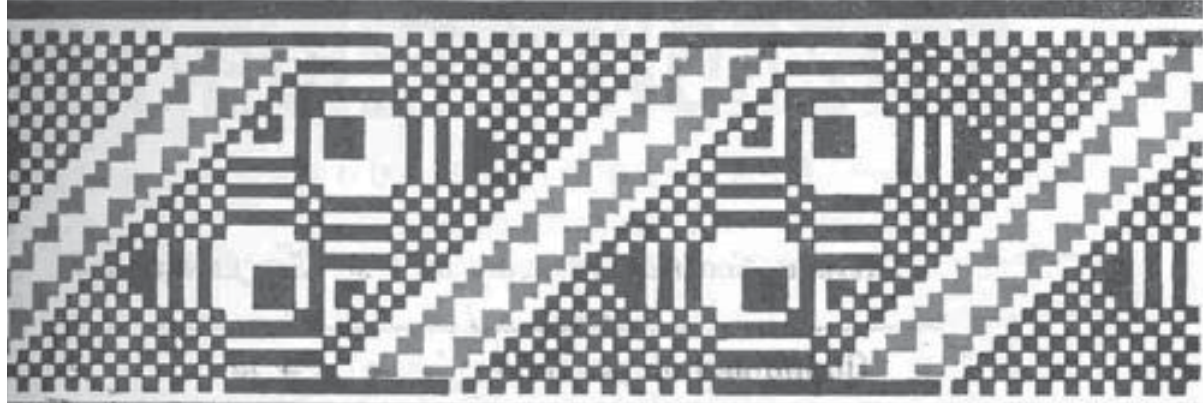

ANUL I.

No. 2.

1 DECEMBRIE 1912.

REVISTA NOASTRĂ

PUBLICAȚIUNEA SOCIETĂȚII LITERARE
Ă ELEVILOR LICEULUI „UNIREA”
SUB CONDUCEREA D^{LEI} PROFESOR D. PAPĂDOPOIU

SUMAR

D-I Prof. T. Iordănescu . Caragiale din urmă	G. A. Hamza . Liniște (versuri)
D. Pălăncianu . . . . . Lebăda (versuri)	D. Dumitriu . Frații dela Pind (conferință)
C. Filipescu . . . . . Carageale	D-I I. M. Dimitrescu . Oameni și fapte
A. G. Dobreanu . . . . . Comediile lui Carageale	D-I Prof. Chr. Șerbănescu Probleme de chimie
C. Filipescu . . . . . Năpasta (critică)	D-I S. Rahtivanu Probleme de matemat.
	*** Cronica.

Desemne R. Sărățeanu VIII Reală
F. Capașos V Reală

FOCȘANI
TIPOGRAFIA AL. CODREANU Ș-sori
- 1912 -

Prețul 20 bani.

Revista Noastră

PUBLICAȚIE ȘCOLARĂ

Sub conducerea D-lui Profesor D. PAPADOPOL

BIBLIOTEC
* ACADEMI
ROMÂN

Caragiale din urmă.

Acum când pământul patriei posedă rămășițele lui Caragiale, era o datorie pioasă, din partea unei societăți de elevi care are de scop să cultive tot ce este frumos și național, să-și amintească de cel mai original scriitor român. De aceea îmi iau și eu curagiul de a scrie câteva rânduri cu privire la nemuritorul scriitor, deși câmpul activității mele se află în altă parte.

Nu poate fi mai grea discuțiune decât asupra gustului literar căci, în această privință, nu toți pot distinge uniform, ce este și până unde se întinde arta. Caragiale pare că a depășit orice discuțiune, căci toți criticii sunt de acord, că acest scriitor satisface cele mai exigente pretențiuni ale artei. La el nu începe imitațiune nici influență și chiar acum în urmă, șederea sa departe de patrie și cunoștința aprofundată a clasicismului german, nu influențează, întru nimic, asupra spiritului său care rămâne tot așa de național, ca și cum ar fi trăit în mijlocul celui mai curat element românesc.

Trăind, în ultimul timp, în mijlocul poporului care a avut pe cei

mai mari povestitori, Caragiale se distinge, în ultimele sale creațiuni, prin modul său de a povesti pe care nu-l găsim la nici unul din scriitorii noștri, ci numai la acei povestitori neîntreçuți din literatura veche indiană. Creangă vorbește limba satului său și uneori forțează așa de mult nota locală, că povestirile sale devin mai interesante pentru cei ce se ocupă cu dialectologia românească și deci neînțelese pentru un mare număr de cititori. Caragiale din contra, vorbește limba literară,

† I. L. Caragiale

o limbă înțeleasă de toți, încadrând cuvintele în frază cu atâta măiestrie, că ar fi imposibil să lipsească ceva fără să se strice armonia. Limba întrebuințată de Caragiale ar trebui să devină modelul limbei scrise, căci nu provincialismele și nuanțele locale, interesante, în unele cazuri, pentru studierea limbei, pot să exprime frumosul. Proza frumoasă a lui Odobescu, Negruzzi, Delavrancea, scrisă într'o limbă înțeleasă de toți, a degenerat la mulți din scriitorii noștri de astăzi, într'o înșirare de provincialisme neînțelese. Ar trebui să piară idea pe care de altfel și Caragiale a ridiculizat-o, că idiomele satelor pot deveni limbă literară, căci o limbă literară se impune și se fixează de scriitorii cei mari. Dante fixează limba literară a Italianilor, Odobescu, Delavrancea, Caragiale, ar trebui să fie modele pentru cei ce vor voi să scrie într'o limbă literară românească.

În ceia ce privește fondul scrierilor lui Caragiale, ele sunt lipsite de acel sentiment al naturii dus la sublim de Alecu Russo și care are un rol preponderant în scrierile D-lui Sadoveanu, dar în schimb găsim un spirit de analiză cum nici unul din scriitorii noștri nu l-a avut. De și autodidact, cum de altfel au fost mulți artiști mari, știe să analizeze sufletul ca cel mai profund psiholog, creind tipuri cari vor trăi totdeauna, tocmai fiindcă subiectele lui nu sunt creațiuni de atelier, ci sunt trăite și luate din mediul înconjurător. În adevăr scriitorul nu trebuie să separe orele sale de inspirațiune, petrecute la biuro, de ceia ce îl preocupă în restul timpului, căci numai acele caractere rămân, care există. La Caragiale fiecare frază este coloarea justă ce trebuie să contribuie la armonia totului, la formarea tabloului impecabil ce va rămări și care va rămâne prin secolii mărturie a geniului artistului.

Arta este întinsă și variată, iar frumosul are nuanțe fugitive și delicate pe care autorul nu trebuie să le treacă cu vederea și deci trebuie să fie minuțios în compunere. Această îngrijire în compunere, pe care Ioan Ghica spune că o avea Grigore Alexandrescu, caracteriză întreaga operă a lui Caragiale. Minuțiozitatea până în cele mai mici amănunte, pe care o găsim numai în epoca clasicismului greco-roman, face ca operele lui Caragiale să nu fie judecate după cantitate ci după calitate. Cu toate acestea povestirea lui Caragiale este ușoară, accesibilă tuturilor spiritelor și de o claritate cum rar scriitor o are. Chiar povestirile lui romantice imitate sau traduse din limbi străine, sunt așa de bine adaptate spiritului românesc, că nu ai putea ghici isvorul, dacă autorul nu ne ar spune. Care dintre noi citind pe chir Ianulea, nu a admirat modul cum autorul știe să reproducă o legendă veche ce nu ne aparține, dar pe care o aclimatizează și o acomodează cu moravurile noastre de acum 60 de ani? Este credința noastră cu Tartacot (Dardarot?) și cu Aghiută care învrăjbește sau trăește printre oameni și pe care nu-l învinge decât femeia; sunt în fine obiceiurile noastre de mahala descrise de o pană maestră. Acrivița din aceiași poveste este tipul femeii de mahala, înstărită dar rămasă fără educațiunea necesară, bârfitoare, cicălitoare și bănuitoare fără motiv. Nu este nici o exagerare, sunt lucruri cari se petrec, sunt dialoguri cari au loc și, afară de partea mitologică care dă caracterul de poveste, totul este realitatea crudă a vieții noastre lipsite de educațiune și cultură.

Tot așa de natural povestită, fără să aibă limba basmelor, este și «Făt frumos cu moț în frunte», o localizare, deși autorul o numește traducere după un basm al lui Perrault, care se termină cu frumoase versuri din care reiese că dragostea învinge toate.

În Caragiale trebuie să vedem pe creatorul genului humoristic, un gen foarte plăcut poporului nostru, dar care n'a fost încercat în mod constant de nici unul din scriitorii anteriori. În adevăr humorul, cuvânt luat din limba engleză și introdus de Voltaire în cea franceză, nu însemnează o glumă asupra lucrurilor ce sunt prin ele înșile de râs ci un mod special de a gândi și a simți, putând da naștere unui gen literar aparte. Humorul se aplică chiar chestiunilor celor mai serioase pe care le atinge fără să le rezolve, dar care prin glumă pot fi tranșate mai lesne decât prin discuțiunea rece. De aceea humorul este inamicul abstracțiunii și adesea servește ca garnitură chiar în lucrurile tragice (Goethe și Shakespeare). El trăește din contradicția inerentă a lucrurilor omenești tratând serios lucrurile mici și cu ușurință lucrurile mari, indicând prin aceasta că diferența între mare și mic nu este de cât ceva relativ. De altfel contradicția pe care humoristul o observă în lucruri, o raportează la persoana sa, de unde tendința humoristului de a se analiza neconținut și de a se pune pe sine în scenă. Humoristi, în sensul, arătat au fost Rabelais la Francezi, la Englezi, cari escelează în acest gen, Addison, Tackeray etc., la germani Lichtenberg, Jean Paul și alții.

Caragiale întrunește toate calitățile unui humorist de seamă și escelează în acest gen, așa de greu de susținut. Fără aluziuni personale, fără ironie vehementă, fără satiră mușcătoare, Caragiale constată și înregistrează, lăsând publicul cel mare să judece. El dorește de sigur o lume mai bună, dar nu biciuește pe cea existentă cu ironia sa, ca Alexandrescu sau Eminescu și, de și nu se mulțumește cu mediul care îi oferă atâtea contraste, totuși se acomodează în aparență cu el, căci nu odată el însuși este actor principal.

În ultima colecțiune de „Schite” a lui Caragiale, persoana autorului este pretutindenea, ea mișcă, ea provoacă contrastele, ea pune în evidență indivizii, dar într'un mod așa de obiectiv că în zadar te încerci să vezi vreo personalitate, sunt numai categorii, nu indivizi separați.

În adevăr, cât de serios începe Caragiale, schița sa «Așa să mor»! Câtă admirațiune pentru un tânăr a tot știutor care cutreerese țările, care cunoștea mișcarea artistică, culturală, financiară etc. din Berlin ca și din Londra! Cât contrast între începutul și sfârșitul acestei schițe! Dar autorul pune în mișcare pe tânărul savant (?) care povestește mai repede ca mișcarea trenului în care se află, tot ce se petrece în Europa și cu cât povestește cu atât ni se deslușește tipul ce întâlnim în vagoanele căilor ferate, în cafenele ca și prin antreurile băncilor sau ale oamenilor politici, în intimitatea oamenilor de litere, sau având aerul că conduc opinia publică prin ignoranța de care dau dovadă în presa ce conduc. Tipul lui Caragiale este numai „voiajor de ilustrate poștale”, dar colorile sunt prea vii ca să nu recunoaștem o întreagă clasă de voiajori pentru tot ce privește viața noastră națională.

Tot persoana autorului dă viață celorlalte schițe căci atât în «Monopol, Cronică de Crăciun, Antologie, Identitate, etc», voioșia și veselie sunt rezultatul observațiilor spiritului autorului. De aceea citind ultimele schițe ale lui Caragiale, mi se pare că fără să rupă legătura cu „Momentele” și „Comediile”, s'a mai maturit, a căpătat ceva germanic, poate o mică influență a ultimilor romantici germani, a lui Hoffmann în special și dacă încerca romanul poate am fi avut și noi un Jean Paul.

Caragiale rămâne deci cel mai mare cunoscător de suflete omenesti, cel care a cunoscut mai bine pe cei în mijlocul cărora au trăit și pe care li descrie fără nici o sforțare sau exagerare. Lipsit de pesimismul înăbușitor de ideal, totdeauna vesel, cum e Românul din fire, iubindu-și neamul ori unde s'ar afla, este scriitorul care poate fi citit mai cu folos de generațiunile tinere, neștiutoare de grijele vieții și fărîtoare de idealuri mărețe. Dacă prin moarte, Caragiale lasă un gol însemnat în literatură, cel puțin scrierile lui să contribuie la îndrumare sănătoasă, către naționalizarea producțiilor noastre literare.

T. Iordănescu

Profesor.

LEBADA

*E albă ca zăpada acea strălucitoare
Ce tainic se topește în soarele de-April ;
Și-i galeșă și este atât de visătoare
Când își îndoaie gâtul în grațios profil
De-acantus, sau când trece pe neteziș de ape,
De ape cu sclipire de-azur și de opal--
De sălciile triste, să fie mai aproape
De umbra lor întinsă adânc pe lângă mal. .*

*Acuma se îndreptă spre trestiite care
În cale-i se apleacă, vibrează în zefir...
Acuma întârzie prin nufării în floare,
Aspir'a lor mireasmă, un dulce elixir....*

*La miezul zilei cată văslind, acea oglindă
De ape 'n care astrul se oglindește viu ;
Ca să-și serbeze albul din pene-i, să-și desprindă
Imagina-i frumoasă în lacul azuriu...*

*Și iar apoi vâslește spre sălcii mari, bătrâne...
Pălite foi din ramuri pe umăr o lovesc...
Vâslind, mănunchiu de alge pe urma ei rămâne
Și-o coamă lucitoare din ele-i se 'mpletesc...*

*Dar când se lasă clipa amurgului și-i taină
In crângi, în vânt, in toate... când nu se mai disting
A malurilor forme, când toate—Ași pun o haină
De umbră și par spectri, când în apus se sting
Colorile de aur, când totul se alină,
Când nu mai mișcă 'n ape o trestie măcar,
Când înșfârșit din sălcii răsare luna plină
Și broatecii in aer fac imnul lor bizar,
Atuncia păsărica cu capul sub aripă
Adoarme visătoare pe-al apelor întins,
Pe care, pacea cade mai mult din clipă 'n clipă
In urmă, când și cântul de broateci este stins.*

D-tru Pălănceanu

Clasa VIII-a Liceul «Unirea»

C A R A G I A L E

Români, plecați genunchii voștri și rugați-vă Domnului pentru o-dihna lui!... Pământul românesc își vede astăzi dreptatea sa!

Mormântul, ce timp de șase luni—aproape— a stat deschis să-și primiască pe Cel ce Românimea toată îl cerea, s'a închis! In întunericul lui a fost închis și cel mai mare Român!... A fost închis corpul nelnsuflețit al marelui Caragiale!

S'a născut în satul Mărgineni, cătunul Haimanalele, jud. Prahova, la 30 Ianuarie 1853. Tatăl său era de origină greacă, mamă-sa ardeleană din Brașov.

Puținile sale studii—după unii numai patru clase primare, după alții și patru clase gimnaziale—și le-a făcut în Ploești. A fost martor ocular la mișcarea dela 8 August 1870—„Republica dela Ploești”—iar la vârsta de 20 de ani s'a dus în București, unde-a cunoscut pe Eminescu, cu care-a fost prietin. Aici își începu el cariera sa.

Întâiu fu souffleur, apoi autor dramatic și director al teatrului Național [1889].

El a fost: literat și critic, mare ziarist și om politic, orator și poet, funcționar la regie, berar și a ținut birtul din gara Buzău.

Dar mai presus de toate el a fost un mare pedagog al neamului nostru. Din fiecare scriere a lui răsăria o scântee de adevăr, o învățătură

Către sfârșitul vieții sale, în 1904, s'a retras cu familia sa în Berlin, unde își dădu obștescul sfârșit, în ziua de 9 Iunie 1912.

Scrierile lui sunt :

- 1) *Teatru*.— O noapte furtunoasă, Conul Leonida față cu reacțiunea, O scrisoare pierdută, D'ale carnavalului, O soacră, Năpasta.
- 2) *Schițe ușoare*. („Biblioteca pentru toți” No. 58).
- 3) *Notițe și fragmente literare*. („Biblioteca p. toți” No. 121-122).
- 4) *Calendarul Moftului Român*, (Buc., 1892).
- 5) *Calendarul Dacia*. [Iași, 1898].
- 6) *Momente, schițe și Amintiri*. [Editura «Minerva» București.
- 7) *Povestiri și Nuvele*. (Editura „Minerva” București).

A fost colaborator la «*Convorbiri literare*» și la «*Convorbiri critice*» și la alte ziare politice din țară și director la „*Moftul Român*”.

Opera lui va dăinui, eroii lui găsindu-se veșnic. E foarte drept, că Farfuridi, Cașavencu, Pristanda etc., de azi nu sunt la fel cu cei din 1883, că cei de mâni nu vor fi la fel cu cei de azi, dar vor exista, vor fi mai ridiculi.

Și acum zic și eu ca altul: «Agamiță se va alege tot prin șantaj însă nu va mai veni cu „birza”, ci cu automobilul sau cu aeroplanul. Conu Leonida va ști să explice bine ce este republica, dar va vorbi tot așa de amețit când ar încerca să explice razele X».

Caragiale a fost — zic fără teamă — cel mai mare literat al nostru; el a înțeles bine că literatura e o artă!

El a fost artist, cu adevărat artist!. A reușit să se instrăineze atât de opera sa în cât atunci când toi ce-i românesc îl strigă și-l aclamă, serbându-i sexagenarul—deși în realitate nu împlinise de cât 59 de ani—el a interzis reprezentarea pieselor lui și-a refuzat cu un gest unic, în felul său, chemarea lui în țară.

Fugiți de sărbătoriri, de aplauze!. Căci cine îl aplaudă, cine-l sărbătorește?... Nu eroii operelor lui?..

Și dacă acum, mort fiind, a venit pe neașteptate în țară, cu o zi mai târziu de cum se credea, lui nu-i era teamă că eroii lui ridiculiză de el, se vor ridiculiza răsbumându-se, ci li era teamă că se vor ridiculiza și mai rău făcându-i pompă prea mare și astfel și-ar fi văzut munca lui zădărnicită.

Atât.

„După cum știm că la hotarul Moldovei, stăruiește uriaș și necîntit „Ceahlăul”, după cum ca să ni-l închipuim pe el acum nu mai avem nevoie să ne amintim de înălțimea lui, de suișurile și coborîșurile lui încântătoare, de prăpăștiile lui amețitoare, de priveliștile lui fermecătoare, pe care ochiul le cuprinde din vârful lui,—atât de bine s'a închiegat în mintea noastră numele acesta: „Ceahlăul” cu noțiunea grandiosului, tot astfel nu mai avem nevoie să ne gândim la admirabilele „Schițe” și „Momente”, la capodoperile lui teatrale, la minunatele povestiri, ci ne este de-ajuns să pronunțăm acest nume: „Caragiale”, ca să ne închipuim muntele uriaș, care străjuește hotarul literaturii românești”.¹⁾

Const. Th. Filipescu
cl. VII-a Lic. „Unirea”

¹⁾ Cuvintele D-lui Em. Gârleanu din cuvântarea sa, rostită la festivalul delă teatrul Comodia, cu ocazia sărbătoririi sexagenarului lui Caragiale.

COMEDIILE LUI CARAGIALE

Ni se vestește că corpul aceluia care a stăpânit și stăpânește prin puternica lui concepție politico-socială, prin originalitatea operilor lui, veacul scriitorilor contemporani, a sosit într'un chip cum nu se poate mai simplu în țara lui, după ce și-a dat obștescul sfârșit departe de ea. Ca un prinos de recunoștință, ni încercăm și noi să spunem câteva vorbe despre activitatea, prima activitate literară a lui Caragiale, aceea care ni l-a făcut cunoscut și i-a asigurat o glorie: despre *comediile lui*. Și aceasta cu atât mai ușor cu cât acum, mulțumită studiilor critice ale D-lor Maiorescu și Gherea s'a stabilit o comunitate de idei în privința operilor lui.

Nimeni altul ca el n'a fost convins mai puternic de principiul «non multa sed multum» și nimeni altul ca el nu l-a adus mai bine la îndeplinire. În adevăr, comediile lui, nu numără mai mult de patru: *Conu Leonida față cu Reacțiunea*, *O noapte furtunoasă*, *O scrisoare pierdută* și *De-ale Carnavalului*.

Toate au ca subiect de ridiculare un singur strat social de jos, cu o notă specifică lui, o spoială de civilizație, rezultată din introducerea obiceiurilor occidentale fără nici un spirit de critică. Noi am vrut să ne punem deodată pe aceiaș treaptă de civilizație cu țările Apusului—în special Franța,—fără să ținem seamă de evoluție, creind niște instituțiuni pentru o burghezime care nu există, și în loc ca burghezimea să-și creieze instituțiunile de care avea nevoie, cum s'a întâmplat în Occident, la noi burghezimea a fost creiată de acele instituțiuni, lucruri care au dat naștere la o mulțime de neajunsuri, care sunt obiectul satirii lui Caragiale. Din acest strat și-a ales el tipurile, cărora a știut să le dea viață, dându-le *caracterul individualității*. Aceasta e meritul cel mare a lui, că a știut să găsească inspirația în straturile noastre sociale «fără vre-o împrumutare străină». Și concepția lui merge dela simplu la complex cu aceeaș siguranță, arătându-se tot atâta de stăpân când are «a mânuî pe scenă numai două persoane, (*Conu Leonida față cu Reacțiunea*), cum și atunci când are mânuî o lume întreagă (*Scrisoarea Pierdută*)». Frazele și într'un caz și în altul, sunt la timp rostite, mișcările, gesturile tot mai bine studiate, totul foarte bine cugetat pentru a caracteriza pe fiecare tip în parte.

Conu Leonida, atins de boala civilizațiunii, citește jurnale și discută cu consoarta sa, despre chestii înalte: revoluție, „Galibaldi“, dă explicația halucinației într'un mod plin de humor și spirit.

În „*O noapte Furtunoasă*“, analiza e mai adâncă. Subiectul e tot mahalaua, — de altfel ea e aceia care a jucat și joacă un rol

mare în politică—pe acesta Caragiale o cunoaște mai bine. Creează aici un tip nou, cari nu-și găsește echivalentul în nici una din literaturile străine. Nu e vorba de vreun Harpagon al lui Molière, nici de vreun Yago al lui Shakespeare, ci e vorba de *Jupân Dumitrache*, care încarnează „sentimentul desăvârșitei încrederi în prietenii care te înșală.“¹⁾ Jupân Dumitrache e și persoana principală; în jurnalul lui se petrece toată acțiunea. Chiar el își dă seama că *Rică Ventureanu*, luptă pentru dânsul prin organul său „Vocea Patriotului Național“, că toate: constituție, parlament, pentru dânsul sunt făcute. Mai avem pe *Spiridon* și pe *Chiriac*. Acesta din urmă, consimțând la «onoarea de familist» a stăpânului său, devine amantul nevestei acestuia și fiind bine și cu unul și cu cellalt are parte la prăvălie, se însoară, făcându-se negustor. După D-l Gherea, și e drept, Spiridon, Chiriac și Jupân Dumitrache, sunt una și aceeași persoană, la diferite vârste. Să revenim însă, la eroul principal, la Jupân Dumitrache. Am zis caracteristica tipului său e încrederea în prieteni, care îl înșală. Si ce vreți mai mult decât atunci când deși crede că onoarea sa de familist e atacată se liniștește când află că cravata de pe perina nevestii e-a lui Chiriac „puiul lui“ cum nu mai încetează a-l numi. Analiza psihică este mai adâncă și sunt scene care sunt admirabile în această privință.

Să trecem la a treia comedie a lui Caragiale, în care—putem zice—a atins maximul de observație, de analiză sufletească—. Intriga și aici, ca și în celelalte, e foarte simplă. Aici totul se învârtește în jurul unei scrisori pierdute de *Zoe*,—nevesta lui *Zaharia Trahanache*—pe care o avea dela prefectul județului *St. Tipătescu*, amantul ei. Scrisoarea e găsită de *Cetățeanul turmentat*, singurul om onest, simbolul alegătorului român, al cărui păcat e de-a fi continuu turmentat. Scrisoarea i-e luată prin viclenie de *Cațavencu*, căruia îi servește ca sprijin la candidatura sa de deputat. Om fatalist însă, o pierde și *Cetățeanul* găsimd-o din nou, o duce cucoanei *Zoițiichi*—«căci andrisantul e cu domiciliul cunoscut»—Asta e caracteristica *Cetățeanului turmentat*, onest și drept, cu simțământul datoriei dezvoltat. Câtă diferență între el și *Tipătescu*, *Cațavencu*, *Dandanache*, cari sunt conduși de ambiția lor politică, de goana după situație mai bună. Și iată-l pe *Pristandă*, polițaiul, care înjură și se lasă să fie înjurat numai de nevoe: „doar avem uns-pice guri de hrănit... fameliu mare... renumerație mică, după buget, coane *Fănică*“.

Tipătescu, dându-și seama un singur moment, scoate o exclamație, care e caracteristică întregii comedii: „Ce lume, ce lume! *Cațavencu*, un plastograf; *Dandanache* ales deputat prin ajutor scrisorii un om mare, nu vrea să dea scrisoarea înapoi. Necinstea trebuie să fie norma de purtare în politică.

Avem aici un tip comun cu cel din „O noapte furtunoasă“, pe *Trahanache*. Și acesta, ca și *Jupân Dumitrache*, e înșelat de

1). Mih. Dragomirescu.

soția lui și totuși cel mai de aproape, mai sincer prieten al lui, nu-i altul de cât acel de care-i înșelat, e Tipătescu. Și aici ca și în «O noapte furtunoasă» bărbatul nu știe nimic și e natural ca să nu știe și nici să nu afle, căci atunci din acea senină comedie n'ar mai rămâne de cât o farsă banală¹⁾. Dacă s'ar vedea că bărbații știu, dar «tolerează» atunci tipurile acestea ar fi lipsite de caracteristica lor n'ar mai prezenta nici un interes și ar fi un punct de întărire al acuzațiilor ce i s'au adus autorului de imoralitate.

Dar nu, asta e originalitatea artistului, care dă drept la viața operii de artă și pentru viitor.

Despre a patra comedie a maestrului «D'Ale Carnavalului», n'avem prea mult de spus. În raport cu «Scrisoarea Pierdută» prezintă multe scăderi; dar totuși se găsesc scene, care merită mai mult decât fluere. De altfel nici autorul n'a vrut să ne dea decât o farsă de carnaval să ne facă să râdem puțin, împreună cu el.

E drept, Caragiale a exagerat tipurile lui. Nu e așa de păcătoasă viața noastră politico-socială, dar nu e de tăgăduit că se găsesc și Pristandă și Farfuridi și toți ceilalți. De ce atunci să nu-i dăm dreptul de-ai satiriza, de-ai ridiculiza, de-ai biciui, de-ai exagera chiar, uzând de drepturile satiricului. Dacă ar fi reprodus tipuri identice, atunci opera lui, n'ar mai fi o creațiune ci o copie a lumii comune, n'ar mai avea caracterul individualității; îndată cu dispariția clasei care-o satiriza trebuia să dispară și opera lui nemaî având dreptul la viață. Dar nu... „Comediile lui Caragiale... sunt plante adevărate, fie tufiș, fie fire de iarbă, și dacă au viața lor organică, vor avea și puterea de-a trăi!”¹⁾

Focșani

A. G. Dobreanu
Clasa VII. Liceul «Unirea»

NĂPASTA

Dramă în două acte

de I. L. CARAGIALE

(Incercare critică)

„În pădurea Corbenilor a fost omorât Dumitru Cirezarul, fără să se dea de urma criminalului. Dar în urmă este invinuit un altul Ion, pădurarul, care trecând pe lângă mort îi luase tutunul, cremenea și amnarul. El este bătut și silit să spuie că l-a omorât, în urma căror bătăi înnebunește. Crezând că se preface, îl închid, apoi îl duc la ocnă.

Acțiunea se petrece în casa lui Dragomir, care e însurat cu

1) M. Dragomirescu.

1) Titu Maiorescu. Critice.

Anca, fosta nevastă a victimei. Cortina se ridică asupra unei discuții dintre Dragomir și Gheorghe, învățătorul satului, că dacă trec 10 ani dela făptuirea crimei și autorul ei nu-i descoperit, acesta este iertat de lege. Vestea aceasta mulțumește pe Dragomir—adevăratul criminal,—care se gândește că mai este doar un an și el va putea să se declare autorităților și astfel va scăpa pe Ion și odată cu el va scăpa și dânsul de rețușări.

Dar Anca, fiindcă are o bănuială că el ar fi autorul crimei, îi aduce mereu aminte de primul ei bărbat, ceea ce-i supără grozav și-i face să plece de acasă.

Anca se hotărăște să omore pe Dragomir și cu ajutorul lui Gheorghe,—care o iubiă la nebunie—să-l arunce în fântână; îi va promite că-l va lua de bărbat dacă o va ajuta. În timpul asta vine Ion Nebunul, care scăpase dela ocnă și cere adăpost și hrană în casa Ancei. Când Dragomir vine acasă și dă de Ion, rețușcarea își are punctul culminant, încât mărturisește aproape că el e criminalul. Acum Anca se gândește iar la omor și vrea să *invinuiască* pe Ion, «câci pe el tot îl vor duce la ocnă».

Însă iată că Ion, din cauza durerilor foarte mari, ce le simte la cap, se înjunghie și moare. O idee îi trece ca fulgerul prin minte Ancei; chiamă pe Gheorghe și-l trimite să cheme jandarmii să predea pe Dragomir, că a omorât pe Ion. Aci se adevăresc cuvintele: „Năpastă pentru năpastă».

Această dramă, singura a marelui nostru Caragiale, le 'nfiară te face să plângi de nălă, e mai mult tragedie.

E aceea care este și va rămâne singura lucrare meritoasă de acest fel, căci n'avem altele mai bune. Totuși după mine,—fără a fi influențat de alte păreri—cred că această lucrare îl micșorează. El, Caragiale, care în toate lucrările sale, a dat dovadă de un adevărat cunoscător al sufletului, de o putere de analiză sufletească foarte pronunțată, de un scriitor, ce studiază perfect caracterul eroilor săi, aici a dat greș... Sau poate că obișnuința lui de a exagera, l-a făcut să exagereze și aici?! El a exagerat până la ridicul pe eroii comediei lui, lucru care-a pruit!

Anca, e de un caracter departe cu realitatea; de aceea am început cu acest personaj. Eu nu pot crede că o femeie româncă și *fărăncă*, poate să facă ce-a făcut ea. Știu că Dragomir a omorât pe bărbatul ei și ea s'a măritat cu el pentru ca să se răsbune pe el mai târziu. A trăit cu el nouă ani, au dormit într'o odaie, au mâncat din acelaș bid... E firesc oare?... Se potrivește caracterului unei Românce? Mai degrabă putem zice că ei l-ar fi fost frică, ca nu cumva într'o bună zi să sară la ea s'o sugrume... S'ar fi potrivit unui alt neam, dar Românului nu... Și în loc ca noi s'o compătimim, ajungem c'o urmă la urmă, când vedem felulcum ea se răsbună. Or fi fost mai bine primit desnodământul dacă ea ar fi omorât pe Dragomir.

Greșit e și caracterul lui Dragomir, eroul piesii. Acest om

ucide, ca să fie iubit; dar în cei nouă ani de zile, el n'a avut o vorbă bună dela nevasta lui, ba din contra mereu îi aduce 'n față icoana victimei. El e muștrat de conștiință că un altul e la ocnă pentru el; suferă nouă ani de zile, cele mai grele torturi și el nu-și ia lumea 'n cap?... el, Dragomir, în loc să ne fie antipatic până la sfârșit, ne produce milă, starea lui ne face să-l simpatizăm din pricină purtării Anei. Partea cea mai reușită e scena lui cu Ion, când vrea să plece în lume și să-l ia și pe Ion cu dânsul, până s'o împlini termenul.

Tipul cel mai reușit e fără îndoială Ion, care e compătimit până la sfârșit, deci simpatice. Totuși sosirea lui la casa Anei, ne arată cât de colo mâna autorului, care dă brânci lui Ion dintre culise. Sosirea lui tocmai la timp și-n casa lui Dragomir ne dovedește meșteșugirea scriitorului. Și o condiție necesară unei opere dramatice este naturalul, nu artificialitatea. Sosirea lui nu-i întâmplarea cum ar părea să fie!..

Această lucrare care nu-i tot așa de studiată ca celelalte, comediile, are totuși părți admirabile!.. Povestirea nebunului cum a scăpat din ocnă, stoarce lacrimi de milă din ochii auditorului!..

Monoloagele, care 'n piesele moderne, și-n toate lucrările dramatice de actualitate caută a se exclude tot mai mult, ridică valoarea literară a piesei, prin frumusețea lor... Ele ne dovedesc mult mai bine, starea sufletească a Anei!

Această lucrare mai are păcatul ca se sfârșește într'un chip neașteptat și nefiresc; iată pentru prima oară—poate—când maestrul caută efect.

E o lucrare, care va trăi însă ca operă literară, atâta vreme cât alta mai bună, în felul ei, nu se va ivi!..

Const. Th. Filipescu

Clasa VII Reală. Lic. „Unirea”

Liniste...

*Pulbere-argintie, luna
Ninge 'ntremur pe cărări,
Fermecând ca totdeauna
Codrul plin de 'nfiorări.*

*Firea-i toată adormită,
Lumea doarme... codrul tace...
Luna muncii, liniștită
Privighează 'ntreaga pace.*

*Linistea-i atât de sfântă
În odihna 'ntregei firi,
Că nici grierul nu cântă,
Doarme vântu'n crengi subțiri.*

*Numai eu sunt treaz și-mi pare
Că din loc de m'aș mișca
Codrul până'n depărtare
S'ar trezi și m'ar muștra...*

GHEORGHE A. HAMZA, Iași

„FRAȚII DE LA PIND“

Conferință ținută în ziua de 20 Octombrie la Societatea
literară a elevilor, de D. Dumitriu VIII-a R.

(Urmare)

Domnilor !

Ceea ce este caracteristic la acești Români, este puternicul sentiment al iubirii de neam, dezvoltat în cel mai înalt grad. Și aceasta explică de ce ei, înconjurați de atâtea neamuri care vor să-i desnaționalizeze, au rămas refractari acestor tendințe. Ei urăsc pe neamurile vitrege cu care vin în contact și nu vor să intre în legături de rudenie cu nici unul din ele. Ni se citează un caz, între cele multe, în care un Aromân, căruia un Grec îi ceruse fiica în căsătorie, nu numai a respins propunerea, dar a și mai adăugat cu vădit dispreț : «Mai bine s'o junghiu de cât s'o dau Grecului!» Ei sunt adevărați Români, cu sentimente naționale curat românești.

De altminteri efectele propagandei Grecești nu sunt datorite dragostei Românilor pentru Greci; interesul este singurul motiv pentru care unii susțin cauza elenismului. Ceea ce e grec, n'a putut nici o dată prinde rădăcini printre Români. Și ca să vă convingeți că progresele grecismului sunt sprijinite numai de munca ce o depun aceștia prin uneltele lor, să-i ducă în rătăcire, citez propriile vorbe ale unui Român eronat :

«Apoi dacă voi sunteți frați cu noi, și România e mama noastră, unde ați fost voi până acum de nu v'ați gândit la noi și ne-ați lăsat pe mâinile Turcilor și ale Grecilor? Vine vorba voastră că Grecii vor să ne facă cu deasila Greci, ca să piară limba noastră; d'apoi atunci de ce nu veniți voi să ne luminați, căci noi trăim aici băgați în munți, noi suntem în pădure, în întuneric și n'a venit nimeni la noi să ne deschidă capul și să ne arate lumina, ca să știm și noi ce e și unde e România, și ce sunt și cum sunt Românii aceia, locă, până acum n'a venit nimeni în comuna noastră, să ne vadă, să ne cerceteze, să ne întrebe cum trăim, să vadă viața noastră și să vedem și noi pe Românii din România. Ziceți că România nu ne vrea, că ne dăm de Greci; dar ea nu știe ce-i pe aici; nu știe că vine popa și ne spune într'un fel; că vine despota și ne spune că Românii nu sunt frați cu noi, că nu vorbesc ca noi românește; că România nu e mama noastră și că vrea să ne vândă *Austriacului* și *Vulgarului*; și așa ne umple capul... iar noi nu știm ce să credem, căci n'are cine să ne arate lumina. *Noi Români suntem*, iar nu Greci; că Grecu stă la Moreana (Grecia), iar nu aici unde au trăit moșii și strămoșii noștri. Noi grecește nu știm; noi Ro-

mâni suntem, căci așa ne-am pomenit, măcar că zice despota că suntem Greci; și suntem toți voinici, căci feciorii noștri la 15 ani poartă revolvere și puști; și de Turci n'avem frică, căci cu bărbăția am păstrat limba noastră și ne-am apărat moșia. Numai D-zeu știe cum o ducem noi cu câinii de Greci și Turci, că nu ne dau pace, sunt puși numai pe furat și jefuit... Apoi să fie mulțumită România că noi oarfăni (săraci) și părăsiți cum am fost, ne-am păstrat cu armele moșia și limba, și am luptat pentru ele cu bărbăție. *Noi Românii him gioni, him oarfăni, noi n'avem tată; să știm noi că bănează (există) tatăl nostru și atunci să ne vedeți.*»

Iată, Domnilor, de câtă iubire de neam e însuflețit Aromânul! Efectele străine sunt preă puțin durabile și la cea mai mică zguduire se dărâmă, rămânând numai *adevăratul sentiment național!*

Văzurăți din cele citate, că viața Aromânilor e nesuferită, din cauza Grecilor. Aceștia au întreprins o adevărată luptă, căutând, pe căile cele mai barbare și neomenoase, să stingă în acești Români originea lor latină. Bande de antarți greci, organizate chiar de Grecia oficială, cutreeră plajurile Aromânilor, comițând fel de fel de barbarii, din cele mai josnice. Și bieții noștri frați îndură în tăcere toate chinurile, căci n'au cui se jeluie de viața lor amară! Cei mai mulți dintre ei, ați văzut, că nici nu știu că există o Românie, unde frații de ai lor se bucură de viață și de libertate! Dacă vreunul de aici se duce la dâșii și le spune despre țara noastră, ei se strâng împrejurul lui, îl privesc nedomiriți și-l întreabă: Că departe-i România aceia? Că de ce nu-i ia și pe dâșii acolo să-i scape de cei ce le fac viață amară? Impilările i-au adus la desperare și bieții Români se plâng că nu le-a mai rămas altceva de făcut de cât să-și lase averea și să meargă să se înece, de oarece nu mai pot suferi grozavele amenințări ale insurgenților Greci!

O bandă de antarți a pătruns într'un sat aromânesc și după ce au prădat totul, după ce au ars cărțile românești, au lipit pe ușa bisericii următoarul manifest: „*Cine se va declara Român de naționalitate sau își va trimite copiii la școală românească, sau se va închina la biserică românească, este condamnat la moarte și decapitat*”. Ei bine domnilor, trebuie să aibă cineva inima mai tare decât piatra ca să nu se revolte întreaga sa ființă contra acestor nelegiuiri!

„Vezi domnule, se plâng bieții Aromâni, cum vor să ne facă Greci, cu de-a sila? Știți D-vs. câți Greci avem noi în comună? Ia numai un câine, adus și el din Grecia, și de aceia i-am și pus numele de Grecu. Oare pentru o bestie din Tesalia să facem noi școală grecească în comună pur românească? Noi Români am fost din vecii vecilor, și Români vrem să murim, cum au făcut și moșii și strămoșii noștri. Ș'apoi Doamne, cum ne-om transforma noi în Greci, când nici unul din comună nu știe o vorbă grecească? D-vs. în România faceți chef că va dat D-zeu bine, ne acuzați pe noi Românii din Turcia că nu ne iubim neamul; iar noi aici numai noi știm cum e viața noastră”.

Și acum gândiți-vă, D-lor, nu sunt de condamnat oamenii aceștia care vin să impună naționalitatea lor într'o comună care din moși strămoși a fost *pur românească?*

Și câte nedreptăți și barbarii nu v'ași mai putea cită încă, ele sunt

nenumărate. Bieții Români, de disperare, iau calea codrilor și faptele lor răzbunătoare aduc ușurare și alinare în sufletul bieților noștri frați!

De un timp încoace se observă, în unele sate, o oarecare tendință de emigrare printre tinerii Aromâni. Mulți din ei au început a lua drumul Americii, sperând într'un trai mai bun de cât în neospitaliera și sălbatica țară a Turciei. Caracteristic este însă puternicul lor sentiment național care, în loc să se micșoreze și să-i facă să-și uite patria lor mizerabilă, pare că s'a oțelit și mai mult acolo, unde ar părea mai natural, din cauza depărtării și a mediului în care trăesc, să și-o amintească numai în vis și intrucât pentru ei a fost un loc de suferință și de viață amărâtă!

Cei rămași se mândresc, și cu drept cuvânt, de fiii lor îndepărtați cari nu i-au uitat nici pe ei, nici neamul din care fac parte. În scrisorile primite dela dâșii, pline de încurajare pentru lupta contra asupritorilor, sunt zugrăvite înaltele sentimente ale Românului, gata totdeauna să-și verse sângele pentru patrie!

Ba chiar mai mult, din puținul ce-l adună printre străini, ei împărtășesc și pentru nevoile neamului, trimițând bani pentru clădiri și întrețineri de școli, ajutoare pentru copiii săraci. Și oare acestea nu sunt cele mai puternice probe de sentimentul național ce însuflețește cu focul sacru pe acești tineri Aromâni, depărtați de patria lor?

Aromânii au avut multe de îndurat și din partea Turcilor. Poarta însă n'a căutat nici odată să spargă germenul acestei vițe latine, însă a făcut ceă mai mare greșală, că a lăsat-o în voia celorlalte neamuri, ba încă a confundat-o cu vița Greacă. Turcii n'au intru nimic a se teme de desvoltarea și propășirea acestei vițe, pentru că numărul Aromânilor este prea mic pentru a putea vre-odată lovi interesele imperiului. Din contra, interesul lor ar fi ca Românii să se alipească la cauza Porții, fiind și dâșii sprjiniți de ea, căci această i-ar fi ei de trebuință pentru consolidarea în Europa. Poetul nostru D. Bolintineanu chiar a spus că dacă Poarta va ști să atragă în partea sa pe Albanezi și pe Români, ea va putea face o nouă cucerire a Orientului.

De altminteri, în ultimii ani, sub regimul actual, Otomanii au început să-și dea seamă de importanța acestei vițe și în loc de a o considera dăunătoare împărăției, au văzut foloasele pe care i le-ar putea aduce. Prin intervenția guvernelor noastre au căutat să le îmbunătățească soarta, privindu-i ca, ceea ce sunt cu adevărat, o națiune aparte, diferită de toate celelalte. Statul nostru de asemenea, destinează însemnate sume de bani pentru a întreține *cultura și simțirea românească* în Macedonia. Căci, a-i lăsa să fie înglobați în masa altor neamuri cu care convețuesc și care nu le sunt deloc superioare și nici măcar binevoitoare, ar fi o crimă din partea noastră!

De-un timp încoace au început a se clădi școli și biserici, și adevărații Români luptă cu toată dragostea pentru aceste instituțiuni, de oarece își dau foarte bine seama de importanța ce o au în lupta națională. Cu toate acestea sunt multe sate în care nu există școală și biserică românească. Atunci când toți Aromânii vor avea biserica și școala lor, ei se vor putea afirgna și mai mult ca o națiune, iar încercările

străine de desnaționalizare fi vor găsi strănși și consolidați împrejurul acestor instituții, luptând cu forțe unite și cu mai multă izbândă!

Din nenorocire, cu cât le vin mai multe ajutoare, cu atât furia bandelor devine mai aprigă și amenințătoare. În ultimile zile ne sosesc știri triste din Macedonia, capii mișcării românești ar fi fost măcelăriți de antartzii Greci. *Ridicăm cu toată puterea protestările noastre contra acestor samavolnicii!* Sângele vărsat pe nedrept cere răzbunare, și timpul răzbunării va veni!

În împrejurările actuale, adică înaintea războiului, Aromânii se mai mângâiau cu speranța unor vremuri mai bune și, văzând bunăvoința guvernelor Otomane, credeau că vor obține ceea ce doresc și cer de atâta timp: organizarea bisericei. Dar acum când Turcia trece prin atât de grele momente, când existența ei în Europa a devenit dubioasă, *ce vor face bieții noștri frați?*

Ei văd împrejurul lor pe toți cei de alt neam sprijiniți de ai lor, luptând ca să-și asigure un viitor liber și fericit. Dar ei cum vor rămâne, care va fi soarta lor, vor fi sfâșiați și vor servi de pradă cuceritorilor? Și în momente atât de grele, gândul și privirile lor se îndreaptă către acei spre cari e firesc se se îndrepte, spre iubita lor mamă, așteptând ajutorul ei. *Români!* Datoria noastră este dintre cele mai sînte! Umbrele protectoare ale strămoșilor ne privesc și ne indeamnă: „Ajutați-i, ei sunt frații voștri”. Iar noi, fii norocoși și răsfațați ai aceleiași mame, ne vom face datoria cu cea mai mare iubire și cu cel mai înalt avânt patriotic, întinzând liberatoare mână de ajutor celor care sunt frații noștri, celor care *din lacrimi și sânge au plămădit pământul ce nu rodește decât pentru alții!*

(SFĂRȘIT)

Oameni și fapte

Sunt mai bine de zece ani de când urmăresc mișcarea social-culturală de la noi și pe semănătorii ideii naționaliste, d-nii profesori A. C. Cuza și N. Iorga, cu cari de atunci m'am legat sufletește.

Pe acea vreme și mai înainte cu câțiva ani, eră în societatea noastră o desorientare complectă. Chiar tineretul, care e susținătorul idealului celui mai curat al unei națiuni, care poartă în suflet cea mai caldă dragoste de țară, eră cu totul lipsit de aceste sentimente. În locul lor stăpâneau credințele false, inspirate de doctrinele utopice ale socialiștilor umanitariști, care după ce colindaseră toate colțurile lumii, și nu-și găsise locul în alte țări, unde poporul se bucură de o educație mai veche și mai solidă, se năpustiseră asupra țărișoarei noastre odată cu o populație de altă rasă, care începuse să inunde mai ales în Moldova, constituind, pentru acea parte și chiar pentru tot pământul și poporul românesc, un pericol care din nenorocire este același și astăzi și poate mai amenințător ca ieri.

Strigătul acestor apostoli părea a aceluia ce vorbește în pustiu. Și, dacă ar fi fost numai atât misiunea lor nu era așa de grea. Dar, de pretulindenea, din haosul anarhiei morale, ce stăpâna sufletele, curgeau insultele și calomniile cele mai injurioase contra acelor ce duceau lupta pentru biruința principiului naționalist mântuitor.

Prin anii 1904 și 1905 d-1 profesor Iorga, însoțit de o pleiadă de scriitori tineri cari se adunaseră în jurul revistei «Semănătorul» au pornit prin orașele și târgurile mai însemnate ale țării, spre a propovădui credința cea mântuitoare. Intre altele, d-sa atrage obșteasca luare aminte asupra nedreptăților, asupra umilinței, asupra desperării în care se găsește pătura cea mai numeroasă și cea mai bună în acelaș timp a acestei țări: *țărănimea*.

„Trebue să avem pentru această clasă o adâncă iubire, căci prin ei se ține clasa de sus, în sufletul căreia trebue să fie totdeauna și gânduri de recunoștință pentru cei mici, cei muncitori și nerăsplățiți”. (Iorga)

Descoperitorii acestor adevăruri crude erau gratificați cu epitetul de „anarhiști” când, de fapt, anarhia morală respira din însuși alcătuirea socială așa de haotic întocmită și care a adus pe groasnicul „1907”.

În loc ca cei ce se făcuse, atâta amar de vreme, culpabili de dezechilibrul și antagonismul dintre clasele noastre sociale, să recunoască acest adevăr și să caute mijloacele de îndreptare, au început o mai înverșunată campanie contra purtătorilor cuvântului cel nou învinuindu-i de crima cea mai odioasă: «Că au resculat pe țărani».

Recordul acestei campanii nedrepte, era susținută mai ales de o presă necinstită și venală, nutresc un ideal cu totul potrivit aspirațiilor noastre naționale, ei însuși de o altă origină ca a noastră.

(Va urma)

I. M. Dimitrescu.

Probleme de Chimie

Propuse de D-1 Profesor Chr. Șerbănescu

1. Cât oxigen obținem prin calcinarea a 150 gr. ClO_3K .
2. Punem într'un flacon umplut pe jumătate cu apă 20 gr. CO_2Ca , apoi turnăm HCl până ce CO_2Ca se descompune complect. Se cere volumul de CO_2 ce se desvoltă.

Probleme matematice

Propuse de D-1 Profesor S. Rahtivan

- 1). Excesul unui număr asupra altuia este egal cu numărul cel mic. Cu cât trebue micșurat numărul cel mare, ca să fie egal cu de două ori cel mic?
- 2) Un cârd de ciori zboară deasupra unui gard cu pari. Să se spună câte ciori și câți pari sunt—observându-se că de se pune câte o cioară pe un par, rămâne o cioară, iar de se pun câte două ciori rămâne un par.

1. Să se afle valoarea determinantului

$$\begin{vmatrix} -1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & -1 \end{vmatrix}$$

Savel Rădulescu cl. VII-a R.

2. Să se demonstreze că expresia $E \equiv abcd + (b-a)^4$ este totdeauna un pătrat perfect dacă a, b, c, d sunt patru numere în progresie aritmetică.

3. Să se rezolve ecuația $x^4 - 6x^3 + 8x^2 - 3x - 6 = 0$

4. Să se rezolve ecuația $\sqrt[3]{(a+x)^2} + 4\sqrt[3]{(a-x)^2} = 5\sqrt[3]{a^2 - x^2}$

Gr. Zamfirescu Cl. VI R, Lic. „Unirea”

Aritmograf

10, 10, 14, 7, 11, 14	popor antic (citit invers)
12, 15, 17, 9	piatră prețioasă
17, 11, 10, 16, 10, 8, 10, 17	țară în Africa
8, 17, 18, 10	nume bărbătesc [citit invers]
9, 14, 16, 16, 10, 8, 3	critic german
13, 4, 7, 17, 8, 10, 17	provincie în Rusia
4, 17, 9, 4, 17, 7	mineral
17, 8, 3, 9, 10, 17	țară insulară
4, 12, 4, 10, 12, 4	ferma domeniului coroanei

Inițialele fie-cărui cuvânt de sus în jos și terminalele de jos în sus să dea numele și pronumele unui mare scriitor român.

Iacob Hanagik Cl. VII R.

CRONICA

Din inițiativa elevilor liceului nostru, cu autorizația D-lui Director, s'a strâns o sumă de bani și s'a făcut o coroană, pe care o delegație de elevi, din cursul superior, a depus-o pe coșciugul marelui Caragiale. Pe panglică eră inscripția: „Geniului scriitor, orator și mare pedagog al neamului nostru, I. I. Caragiale.”

Acelaș gest a fost făcut și de elevii liceului „V. Alexandri” din Galați și elevii liceului „Petre și Pavel” din Ploești, la care liceu a învățat și marele dispărut.

Au depus coroane și liceele „Matei Basarab” și „Mihai Viteazul” din București, cum și Școala superioară de comerț.

* Șezătoarea organizată, de Societatea Literară a elevilor liceului nostru, pentru proslăvirea marelui Caragiale, a fost amânată din pricină că pentru aceeași zi, Liga Culturală organizase un meeting de protestare contra barbarilor Grecilor, față de frații noștri Macedoneni.

* Chipul lui Caragiale din acest număr a fost lucrat de elevul M. Mohr din clasa VII reală, din liceul nostru.

* În numărul precedent la chestiunea 2, din concursul științific s'a scris „inversul” în loc de „răsturnatul”. Rugăm a se lua notă.

* Aducem la cunoștința cititorilor noștri și în special elevilor liceului „Unirea” că, cu începere dela 1 Decembrie a.c., să redeschid saloanele de lectură ale „Bibliotecii publice” în noul local din str. Mare a Unirii, casele Pastia, etagiul I, deasupra Băncii Milcov; orele de citit fiind puse în concordanță cu programul cursurilor Liceului, în fie-care zi dela 2—7 p.m. afară de Luni, Vineri, și Sâmbătă, îndemnăm tineretul nostru școlar să frecventeze în cât mai mare număr această instituție de cultură.

